

Sovjetska zveza išče pot h končanju vojne

Tako vsaj trdijo glasovi iz poljskih virov in nekateri poučeni diplomati.

VARŠAVA, Polj. — Poročilo o posvetu vodnikov komunističnih držav v Moskvi ob preteklega tedna ne omenja Vietnama, vendar so v diplomatskih krogih prepričani, da je bil glavni del razgovorov posvečen prav temu vprašanju. Niso se razgovarjali in sporazumeli o sodelovanju pri podpiranju Severnega Vietnama in delitvi stroškov tega, ampak so preudarjali tudi smisel nadaljnjega vojskovanja in morebitnih poti k njegovemu koncu.

Poljski viri trdijo, da so se vodniki komunističnih držav v Moskvi sporazumeli o poskusu posredovanja v Hanoi, da naj bi ta pokazal potrebno dobro voljo, s čimer bi bile Združene države v smislu Johnsonovih izjav prisiljene ustaviti letalske napade na Severni Vietnam. Isti viri poudarjajo, da Moskva in njeni zavezniki ne bodo o svojih korakih v Hanoi dali nobene izjave, ampak bodo o njih molčali, ker se skušajo izogniti kritiki Peipinga, če se le da.

Sovjetska zveza se čuti v zadnjem času malo svobodnejša in svojih zunanje-političnih akcijah, ker je rdeča Kitajska izgubila v komunističnem in vsem ostalem svetu večji del podpore zaradi divjanja svoje Rdeče garde in "kulturne revolucije" sploh. V Moskvi so brez dvoma uvideli, da komunisti nimajo izgleda na vojaško zmago v Vietnamu in da se zato treba iz tega boja umakniti na čim bolj časten način in s kar se da malimi političnimi izgubami. Končanje vojne v Vietnamu bi omogočilo izboljšanje odnosov med Zahodom in Vzhodom in odprlo vrata gospodarskemu sodelovanju. To pa naj bi pomagalo izboljšanju gospodarskih razmer v komunističnih državah.

Gallup vidi 53 milijonov volivcev na voliščih

PRINCETON, N.Y. — Gallupov zavod je naračunal, da bo 8. novembra šlo 53 milijonov volivcev na volišča. Pred 4 leti jih je šlo več, ker je bila agitacija za registracijo izredno živahna, ker je med tem narastlo prebivalstvo in ker bo jeza nad draginjo in rasnimi izgredi pognala marsikaterega volivca iz apatije na volišče.

Pa naj jih gre volit res 53 milijonov, še zmeraj bo ostalo doma več kot 50% volivnih upravičencev.

Vesel, da bo izvoljen samo eden

Povpraševalec javnega razpisa za starejšemu volivcu: Kaj praviš k temu kandidatu za Kongres?

Ko si ju je ogledal: Vesel sem, da bo samo eden od njiju izvoljen!

Vremenski prerok pravi:

Sončno in milo. Najvišja temperatura 62.

Novi grobovi

Mary Kodrich

V ponedeljek ob 6:45 zjutraj je umrla v Euclid Park Nursing Center, Euclid Ave., Mrs. Mary Kodrich, roj. Jaksic, v starosti 86 let, doma iz Budgajne vasi pri Žužemberku. Njen soprog je umrl leta 1937 v Sharonu, Pa., kjer je pokojna preživela največ let. Zapušča sina Johna Kodricha, glavnega tajnika SDZ, hčere Anno Alexander, (Albion, Mich.), Jane Mitchell (Geneva, O.), 8 vnukov in vnukinj, 10 pravnukov in pravnukinj, sestro Josephino Rezelj, brata Johna Jaksic (oba v Clevelandu), brata Franceta (v Slov.), nečakinje Carolyn Budan, Jennie Davison, Ann Hovecar in nečaka Gus Budan. Pogreb vo iz Hall pogrebnega zavoda, 133 South Irvine Ave., Sharon, Pa., v četrtek ob 9. dopoldne v cerkev Presv. Srca Jezusovega in potem na St. Mary pokopališče. Na mrtvaškem odru bo nocoj in jutri popoldne in zvečer.

Gertrude Balish

Po dolgi bolezni je umrla v Ridgecliffe Nursing Home v Wickliffu 81 let stara Gertrude Balish s 389 E. 162 St., roj. Gubanc v Vodicah na Gorenjskem, od koder je prišla pred 62 leti, vdova po l. 1931 umrlem možu Franku, mati Stephie Mandel, Gertrude Laurich, Ann Toplak in Franka, 6-krat stara mati, 9-krat pramati, sestra pok. Antona in pok. Franka. Pokojna je bila članica Waterloo Grove No. 110 W.C., Collinwood Hive 283 T.M., Društva sv. Jožefa št. 169 KSKJ in Oltarnega društva pri Mariji Vnebovzete. Pogreb bo iz Želetovega pogreb. zavoda na E. 152 St. v četrtek ob 8.15 zjutraj, v cerkev Marije Vnebovzete ob devetih, nato na pokopališče sv. Pavla.

Pearl Formica

V Beach Haven Health Care Center je umrla 74 let stara Pearl Formica s 1457 E. 174 St., roj. Mueller, preje por. Gallinis, žena Ross-a, mati Williamsa A. Gallinis, Dorothy Plichta, načeha pok. Johna Gallinusa, 5-krat stara mati, sestra Arthurja Millerja in Rubyja Hagadusa (Iowa). Pogreb bo iz Želetovega pogreb. zavoda na E. 152 St. v četrtek ob 12.30 v luteransko cerkev sv. Janeza, nato na Knollwood pokopališče.

Raymond Clayton

Zadet od srčne kapi je nenadno umrl 51 let stari Raymond Clayton s 1140 E. 168 St., rojen v Clevelandu, mož Mildred, roj. Krall, oče Leem, Joan Kloss in Lynne, 9-krat stari oče, brat Eberlyja, Lawrence in Edne Ogelvie. Pokojni je bil zaposlen kot tiskar v Clayton Printing Co. Bil je član Euclid Kiwanis Cluba. Pogreb bo iz Želetovega pogreb. zavoda na E. 152 St. danes popoldne ob 1.30.

Rose Petrovic

Kakor smo že poročali, je v nedeljo umrla v Polyclinic bolnišnici Mrs. Rose Petrovic s 1035 E. 70 St., stara 68 let in rojena v Clevelandu. Njen mož Paul je umrl l. 1962. Tukaj zapušča sina Paula, hčere Dolores Kozlevcar, Rosemarie Debevec, Elsie Petek in Eleanor Debevec ter 13 vnukov, brata Andrewa in Charlesa Segaa, sestro Dorothy Buscher, v Detroitu pa brata Thomasa Segaa. Bila je članica Maccabees. Pogreb bo v četrtek ob 9:30 dopoldne iz Zakrajškovega pogrebnega zavoda v cerkev sv. Vida ob desetih, nato na pokopališče Kalvarija. Truplo bo položeno na mrtvaški oder danes ob petih popoldne.

Saigonska ustavodajna skupščina začela delati

SAIGON, J. Viet. — Saigonska ustavodajna skupščina je bila izvoljena 11. septembra, prvo sejo je imela 27. septembra, od takrat je pa samo dognala, kdo je bil pravilno izvoljen, in preimenovala, kakšen naj bo poslovnik. Poslanci so se bolj zanimali za plače in za avtomobile, ko si jih zahtevali za osebno rabo kot za druge zadeve.

To je naravno sprožilo kritiko v saigonskem časopisu, sedaj je poslovanje skupščine že toliko napredovalo, da bo ta teden voljeno predsedstvo in tajništvo, ako ne pride kaj vmes. Predvideni poslovnik ima 79 paragrafov, ki obravnavajo način, kako naj se vršijo seje.

Med poslanci se že kažejo prvi znaki rojstva posameznih strank. Sedaj se bo kmalu morala začeti debata o ustavi. Poslanci se pa še ne brigajo dosti za osnutek.

V Indiji sestanke treh brez imena in namena

Sestanke treh "nevtalcev" v New Delhiju je bil včeraj zaključen.

NEW DELHI, Ind. — Politični opazovalci ne štejejo sedanega sestanka med Mrs. Gandhi, Naserjem in Titom za posrečeno akcijo. Saj v Indiji niti ne vedo, kakšno ime naj bi dali sestanku. Za sestanek na vrhovih se ne morejo več odločiti, ker so že davno rekli nekaterim svojim prijateljem, da bo to samo navadno posvetovanje med tremi državami, kot je bil tisti na Brionih l. 1956 in tisti v Kajuru leta 1959. Seveda je takrat dal pokojni Nehru sestanku svoj pomen, danes ga pa ni več med živimi. Zato je Mrs. Gandhi imenovala sestanek "srečanje trojke, da izmenja mnenja". To pa seveda ni oviralo indijske vlade, da je oba gosta počastila, kot je predpisano za take slučaje. Indijska javnost se za srečanje ni preveč zanimala. Naserja je na letališču poleg vlade čakalo le nekaj 5.000 ljudi, Tita pa še toliko ne.

"Izmenjava mnenj" tudi ni imela pravega predmeta. O politiki so ravno sedaj že govorili v Moskvi, v Manili pa še bodo, torej v New Delhi niso mogli kaj pomembnega povedati, saj so politično in vojaško prešibki za tak posel. Ostala so torej le še gospodarska in kulturna vprašanja.

Srečanje je imelo največ pomena za Mrs. Gandhi. Čakajo jo parlamentarne volitve in nekateri preveč vneti socialistični politiki v njeni kongresni stranki očitajo, da ima preveč stikov s "kapitalisti". Ker se je sedaj pokazala s takimi neoporečnimi socialisti kot sta Naser in Tito, ji stikov s kapitalisti ne bo v volivni propagandi nihče več mogel očitati.

Gen. Lemnitzer sit poveljstva NATO

PARIZ, Fr. — Gen. Lyman Lemnitzer, vrhovni poveljnik NATO, je sit brezplodnih naporov pri reševanju težav v tej vojaški zvezi, posebno pri poskusih vzpostavitve sodelovanja s Francozi. Glasovi iz njegove okolice trdijo, da je odločen za prositi za premešitev domov v Združene države.

V MANILI IŠČEJO MIR

Vodniki sedmih držav, ki so se zbrali v Manili, glavnem mestu Filipinske republike, na posvet, poudarjajo željo po končanju vojne v Vietnamu, pa skušajo prepričati istočasno komunistično stran, da to ni znamenje nobene slabosti.

MANILA, Filip. — Na samem začetku konference sedmih držav, Filipinov, Južne Koreje, Južnega Vietnama, Tajske, Avstralije, Nove Zelandije in Združenih držav, je gostitelj Marcos, predsednik filipinske republike, izjavil, da so se v Manili zbrali za dosego miru, ne za razširitev vojne v Vietnamu, kot so skušali svet prepričati iz Peipinga in Hanoia. Konferenca je včeraj in danes obravnavala glavne točke delovnega programa. Končna izjava je v glavnih obrisih že gotova: poudarila bo, da napad ne sme uspeti, odločnost za nadaljevanje pomirjevanja Vietnama, potrebo po sodelovanju držav prizadetega področja v njihovo lastno korist in upanje na pomiritev in mirno ureditev spora.

Vsi udeleženci konference so si v glavnem edini, četudi gredo v podrobnostih mnenja nemara precej v razne smeri. Končna izjava bo kazala na edinstvo v ciljih: Države, ki se konference v Manili udeležujejo, so prepričane, da se napadcu ne sme dovoliti, da bi njegov napad uspel. V Vietnamu je treba nadaljevati delo za pomiritev dežele in pri tem rdeče prepričati, da njihova "osvobodilna vojna" ne bo uspela. Treba je doseči sodelovanje med državami področja v njihovo lastno korist. Udeleženci konference izražajo upanje na mirno rešitev spora in na medsebojno pomiritev vojskujočih se strani.

Poseben poudarek je namenjen v izjavi opozorilu rdečim, da zavezniški napor za končanje vojne ne pomeni slabost, ampak le željo po končanju prelivanja krvi. Gen. Westmoreland, vrhovni poveljnik ameriških čet v Južnem Vietnamu, je priznal, da potrebuje več čet, kot jih ima sedaj na razpolago, da pa so te potrebne v prvi vrsti za pomiritev dežele in vzdrževanje miru in reda, ker glavna moč komunističnega napada je po njegovem že strta.

Zvečer je prišlo v Manili pred hotelom, kjer stanuje predsednik L. B. Johnson, do hudih demonstracij. Kakih 2.000 študentov je protestiralo proti vojni v Vietnamu in kričalo, naj grejo Amerikanci domov. Policija je odločno nastopila in razgrajaje naglo razgnala. Kakih 20 jih je prišla in strpala v zapor, 12

ranjenih pa so odpeljali v bolnico.

Naši vojaki v Vietnamu se ne zanimajo veliko za novembrske volitve

WASHINGTON, D.C. — Naši vojaki v Vietnamu imajo dosti prilike, da lahko zvedo za vse važne domače novice, tudi politične, toda ne kažejo zanimanja zanje. Zato se tudi za novembrske kongresne volitve ne brigajo dosti. Ni imel dosti uspeha tudi poziv, naj vojaki pišejo svojim kongresnikom in senatorjem, kadar so nezadovoljni.

Na drugi strani je pa tudi res, da tuptam šepa organizacija "glasovanja v odsotnosti". Upajo, da bodo te pomanjkljivosti odpravljene do 8. novembra. So pa tudi izjeme.

V nekaterih slučajih je kar 50% volivnih upravičencev prošlo za glasovnice. To so pa navadno taki, ki so zaposleni daleč za fronto. Na frontah samih je pa dostava pošte, časopisja, uradnih dokumentov itd. že sama po sebi težka in neredna, kar pa drugače tudi biti ne more. Zato bo le malo vojakov na frontah izvršilo svojo volivno dolžnost.

Jevtušenko pride v New York

NEW YORK, N.Y. — Iz Moskve poročajo, da je znani ruski pesnik Jevtušenko prošil pri našem poslanstvu za vizo, da bi prišel v New York, kjer bo pred študentibral svoje pesmi. Povabili so ga za november. Jevtušenko je napravil podoben obisk že l. 1961.

Zadnje vesti

NEW DELHI, Ind. — Trije nevtalci, Indira Gandhi, Josip Broz Tito in Naser so po štirih dneh posvetov v zaključni izjavi pozvali Združene države, naj "brezpogojno" nehajo z letalskimi napadi na Severni Vietnam in priznajo Južnovietnamski Osvobodilni fronti mesto pri bodočih razgovorih o miru.

SAIGON, J. Viet. — Močne enote ameriške l. pehotne divizije so začele včeraj čiščenje področja vzdolž reke Saigon v okviru načrta o pacifikaciji ozemlja. Drugih večjih vojaških operacij ni bilo.

MORGAN CITY, La. — Moštvo je zapustilo petrolejsko ladjo Gulfstarg, ko je nastopila nevarnost, da bo eksplodirala. Opustili so tudi vsak poskus, da bi požar omejili. Ladja se je potopila. Do požara je prišlo v strojnici zaradi neke eksplozije. Ladja je vozila 153.000 sodov gasolina iz Port Arthurja, Tex., v Tampo, Fla.

Iz Clevelanda in okolice

Lepo uspela veselica — Veselica Belokranjskega kluba preteklo soboto v Slovenskem domu na Holmes Avenue je zelo lepo uspela. Udeležba je bila velika, ljudje veselo razpoloženi. "Veseli Slovenci" so se opolnoči preoblekli v narodne naše v splošno veselje gostov.

Pozdravi —

Rojak g. Janez Likozar, ki je živel zadnja leta na Bonna Ave., pošilja svojim prijateljem in znanec prav lepe pozdrave iz Predoselj na Gorenjskem.

Asesment —

Tajnica Podr. št. 25 SZZ bo pobirala nocoj od 5.30 do 8. v soli sv. Vida asesment.

Na poti —

G. Joseph Grdina s 1133 Addison Road je odšel v Marquette v Michiganu obiskat Baragovo stolnico. Odsoten bo par dni.

Zadušnica —

Za pokojnega Anthonyja Sterniša bo za prvo obletnico sv. maša v sredo ob 7.15 v cerkvi sv. Filipa Nerija, v petek ob sedmih pa v cerkvi sv. Vida. — Ta dan praznujeta oče in mati pokojnega, Anton in Dorothy Strniša 59-letnico poroke. Želimo jima še mnogo zadovoljnih let!

K molitvi —

Članice Oltarnega društva fare Marije Vnebovzete so vabljene nocoj ob 7.30 v Želetov pogrebni zavod na E. 152 St. k molitvi za pok. Gertrudo Balish. Članstvo Društva sv. Jožefa št. 169 KSKJ je vabljeno nocoj ob 8.30 v Želetov pogrebni zavod na E. 152 St. k molitvi za pok. Gertrudo Balish.

Zadnje slovo —

Članice Collinwood Hive No. 283 T.M. so vabljene jutri ob sedmih zvečer v Želetov pogrebni zavod na E. 152 St., da se poslova od pok. članice Gertrude Balish.

Proces proti Sheppardu —

Proces proti dr. Samu Sheppardu se je začel včeraj pred okrajnim kazenskim sodiščem brez posebnega vznemirjanja. V manj kot treh urah je bilo izbranih 6 porotnikov od 12. Sheppard je obtožen umora svoje prve žene julija 1954. Zvezno sodišče je njegovo obsojdo na dosmrtno ječo razveljavilo, ko je v njej predsedel že 10 let. Dr. S. Sheppard trdi, da je nedolžen in da upa, da bo to nova sodna razprava tudi pokazala.

Skupen poziv —

Do konca nabirke za Skupni poziv (United Appeal) je še 3 dni, vendar manjka do cilja \$15.500.000 še \$5.703.262.

Kaj naj ve izobraženi Amerikanec?

NEW YORK, N.Y. — Potem ko je samo Kongres izglasoval na bilijone dolarjev podpor za izobrazbo mladega ameriškega rodu, so pri znani Carnegie Corp. v New Yorku prišli do zaključka, da sploh ne vedo, kakšno naj bo znanje povprečnega izobraženega Amerikanca.

Korporacija je zato sklenila, da naprosi posebno komisijo strokovnjakov, naj ugotovi, kaj vse naj bi vedel izobraženi in morda tudi olikani Amerikanec. Komisija je dobila tudi \$235.000 za kritje stroškov. Predsednika komisije je imenovala korporacija, odbor je pa sestavljen iz strokovnjakov nabranih po vsej deželi.

6117 St. Clair Ave. — Henderson 4-0628 — Cleveland, Ohio 44103

National and International Circulation

Published daily except Saturdays, Sundays, Holidays and 1st week of July

Manager and Editor: Mary Debevec

NAROČNINA:

Za Združene države:

\$16.00 na leto; \$8.00 za pol leta; \$5.00 za 3 mesece

Za Kanado in dežele izven Združenih držav:

\$18.00 na leto; \$9.00 za pol leta; \$5.50 za 3 mesece

Petkova izdaja \$5.00 na leto

SUBSCRIPTION RATES:

United States:

\$16.00 per year; \$8.00 for 6 months; \$5.00 for 3 months

Canada and Foreign Countries:

\$18.00 per year; \$9.00 for 6 months; \$5.50 for 3 months

Friday edition \$5.00 for one year

Second Class postage paid at Cleveland, Ohio

85 No. 205 Tues., Oct. 25, 1966

Tito: Korak nazaj!

Ko se je Tito mudil začetkom septembra v Prekmurju, je povabil tudi prekmurske komuniste na sestanek, kjer jim je razlagal svoje poglede na sedanje stanje v komunistični stranki in o svojih načrtih, kako je treba to stanje zboljšati. Kar je tam povedal in napovedal, sedaj tudi izvršuje, ne ravno zmeraj v veselje svojih tovarišev. Zato ne bo odveč, ako se ponovno ozremo na nekatere točke njegovega programa za reformacijo stranke, kajti od reformacije je tudi odvisna usoda jugoslovanske gospodarske reforme.

Najprvo je priznal, da socijalistična zavest jugoslovanskih delovnih množic še ni dosegla tiste stopnje, "ko ne bo več potrebno, da jih komunisti usmerjajo". Zato je še zmeraj potrebno, da se Zveza komunistov smatra za učiteljico. "Zdaj moramo biti učitelji," je rekel Tito. V luči te izjave ni seveda titovski slavospev neposredni demokraciji dosti vreden. Kjerkoli so bili odnosi med učitelji in učenci postavljeni na načelo demokracije, sta trpela pouk in vzgoja.

Pač pa Tito dodaja pravilno: "Da bi druge učili, moramo pa tudi sami nekaj znati." Zadel je žebelj na glavo. Ves njegov govor je bil namreč prežet od spoznanja, da komunistična stranka "šepa za razvojem" in da komunisti niso to, kar bi morali biti. Njihova glavna napaka je v tem, da premalo dajo na osebno veljavo in oseben vpliv in ugled, zato se pa preveč zanašajo na oblast. Oblast jih je pa zvalila v birokracijo, ki je stranko v načelnem pogledu spravila na kant.

Stranka mora iti torej nazaj na polje načel. Postati mora zastavonoša komunističnih načel in ne samo diktature proletarijata. Kako naj to doseže?

Najprvo mora dobiti zopet kulturo pod svojo oblast. Le vse predolgo je stranka zanemarjala kulturna področja. Prepustila jih je samim sebi, posledice so se pa kmalu pokazale: V Ljubljani je zrastle plevel med perspektivi, v Zagrebu pa se je razbobotila plesen med praksisti. Oboji so pa zunaj stranke debatirali o njej, ali je še potrebna in v kakšni obliki. "Zapluskalo nas je morje raznih zmehanih teorij in teorijic o partiji. ... mi komunisti smo pa precej oklevali, ali bi se temu postavili po robu. Sedaj je prišel temu konec!" je rekel Tito.

Če bo Tito držal besedo, bo jugoslovanska kultura zopet postala dekla režima in blamirani bodo tisti, ki so v kulturni svobodi, kar jo je bilo, hoteli videti znake politične svobode. Spraviti kulturo pod kontrolo pa ne bo težko. Treba bo samo nekoliko višje obesiti vrečo s kruhom.

Da se režim preveč ne zameri naprednim kulturnikom, bo moral začeti udrihati tudi po verski svobodi, kar jo je. Tudi to ne bo težko, saj ima sedaj znani "Protokol" v žepu. Udarci po Katoliški cerkvi bodo padali brez ozira na pot na obrazu nekaterih CM duhovnikov, ki zgubljajo čas z "dialogom" s komunističnimi verskimi referenti.

Tito je napovedal tudi več discipline v stranki. Iz stranke mora izginiti vse, kar ni prepričano o zveličavnosti komunističnega svetovnega nazora. Kar bo ostalo, bo ocenjeno ne po službi, ki jo kdo opravlja za komunizem, ampak po osebnih sposobnostih ter po ugledu in vplivu, ki ga ima posamezni tovariš na svojo okolico. Ako bo tam veljal za vodnika, bo tudi v stranki nekaj pomenil, drugače bo pa smatran za privešek, ki je sicer potreben, toda ne kaj prida vreden. Tak sistem se seveda da vpeljati in uveljaviti samo z ostro disciplino. Tako bo na nekaterih področjih prišlo tako daleč, da bodo "občani" zunaj stranke imeli več svobode kot tovariši, zato bodo pa tovariši obremenjeni s strožjo disciplino.

Tito se zaveda, da je nastopil tvegano pot. Zato hoče stranko reformirati najprvo na vrhu: v centralnem in v republiških partijskih vodstvih. Ta vodstva mora imeti brezpogojno na svoji strani, ako se hoče podati med nižje strankne plasti in jih reformirati. Ni še čisto jasno, kakšno pristojnost bodo imeli novi organi na "najvišji ravni", vidi se pa, da bodo razdeljeni v dva dela: važnejši in obenem vodilni se bo pečal le z načelno ali, kakor pravijo komunisti, idejno politiko, drugi del bo pa vodil praktično politiko, seveda v duhu načel in navodil, ki jih bo dobil od "idejnega vodstva".

Da si komunisti ne bodo delali utvar, jim je Tito tudi povedal, da ne bo imel pomisleka, da k praktičnemu delu pritegne tudi ne-komuniste in jih postavi na odgovorna mesta, ako bodo zanje sposobni. Človek bi rekel, da mu je postal ljubši "nevtralni strokovnjak" kot hinavski in nesposoben tovariš.

Hude stvari je torej Tito obetal tovarišem: več discipline, manj oblasti, več tekmovanja za strokovne položaje v javni upravi in gospodarstvu, to bo pokopalo upe marsikaterega komuniste. Če dodamo k temu še žrtve, ki jih nalaga gospodarska reforma in še niso dosegle vrha, potem je Titova politika res tvegana.

Da ne bo nesporazuma: Tito je vse, kar je napovedal, namenil samo članom partije, ne pa drugim ljudskim množicam. Najbrže pričakuje od njih, da bodo potrpežljivo prenašale bremena gospodarske reforme in se obenem držale tega, kar jih bo učila komunistična stranka.

V Jugoslaviji sta torej v krizi stranka in gospodarstvo. Ali pa bodo narodi vse to prenesli? Ali se ne bo morda zgodilo, da se bodo delovne množice po svoje izmikale bremenom gospodarske reforme, komunisti pa posledicam nameravane reformacije njihove stranke?

Tito tvega veliko, ravno toliko pa tvegajo, vsaj tako mislimo, tisti, ki že vidijo v sedanjem gospodarskem in političnem stanju v Jugoslaviji prve znake za liberalizacijo komunističnega sistema. Lahko se zgodi ravno narobe. Konsolidirana in disciplinirana stranka ne bo trpela, da bi se kjerkoli zunaj njene diktature šopirila tudi najmanjša svoboda. Predvsem ne bo trpela svobode v raznih njenih priveskih, kot so Socijalistična zveza delovnega ljudstva, sindikati, Zveza komunistične mladine itd. Misli po željah, kdor se vdaja takim upom.

BESEDA IZ NARODA

Mr. in Mrs. Louis Urbas Sr. praznujeta zlato poroko

Mr. and Mrs. Louis Urbas, Sr.

Cleveland, O. — V cerkvi sv. Marije Vnebovzete v Collinwoodu bo v nedeljo, 30. okt., ob 10:30 dopoldne opravljena sv. maša po namenu zlatoporočenec Mr. in Mrs. Louis Urbas Sr.

Popoldne ob 1. uri bo družinsko kosilo v Smith's Coral Room. Urbasova sta se poročila v cerkvi sv. Vida, Cleveland, O., 28. oktobra 1916.

Mr. in Mrs. Urbas sta vodila trgovino Food Market na 17305

Slovenski narodni praznik 29. oktober v Baragovem domu

Cleveland, O. — Pogled na preteklost ni samo spomin na neki dogodek, ki je važen za posameznika, družino, kraj ali narod. Spomin ostane samo spomin, ne da se namreč več nazaj prikladi, kar se je zgodilo. Človek pa iz spomina črpa nove sile in načrte za prihodnost. Iz preteklih dogodkov se uči, na kaj je treba paziti, da se v prihodnosti upošteva učinke, ki so en dodatek napravili uspešen, ali je spomin nanj trpek.

Tudi narodni prazniki imajo v tem svoj pomen; v pogledu nazaj se nam utrjuje narodna zavest, smo ponosni na dosežene uspehe in iz njih črpamo, večamo svoj ponos na svoj narod, k njega pripadnosti ter smo pripravljeni ta narod braniti in v njem vztrajati, zavedajoč se upravičenosti njegovega napredka in pravice do obstanka med drugimi narodi; v mozaiku narodov smo tudi mi en kamenček, ki omogoča, da je slika popolna.

Važen dan za slovenski narod je 29. oktober. Na ta dan se je pred 48 leti slovenski narod svojevoljno ocepil od bivše nemško-madžarske države in se odločil, da si bo prihodnost črtal sam, da hoče biti svoboden v zboru drugih narodov.

Borba slovenskega naroda za ta dan je bila stoletja dolga, trda in bridka. Mnogo narodne zemlje in ljudi nam je vzela več ali manj nasilna germanizacija. Na to narodno vztrajanje, da slovenski narod ni hotel utoniti v nemškem narodnem morju, je mejnik 29. oktober, ko je svojo voljo izrazil: Ne bom več služil!

Teh naših lepih narodnih dejanj se bomo spomnili to soboto, 29. oktobra, ob osmih zvečer z

lepo, slikovito prireditvijo v Baragovem domu, pri kateri bodo nastopili mladi godbeniki, pevci, deklamatorji in licitatorji. Praznični govor bo imel predsednik Narodnega odbora za Slovenijo dr. Miha Krek.

Prireditve se udeležimo mladi in stari, da se poklonimo narodni slovenski zgodovini in znova potrdimo vsemu svetu za bodočnost, da umreti nečemo!

Vstopnine ni. Prireditelji Zabavni večer Oltarnega društva pri Mariji Vnebovzeli

Cleveland, O. — Poslovili smo se od poletja, lepi in hladni jesenski dnevi so tu in kmalu se bomo zapirli v hiše. V dolgih jesenskih in zimskih večerih nam bo dolgčas po poletnih zabavah v prosti naravi.

Oltarno društvo pri Mariji Vnebovzeli poskrbi vsako jesen enkrat za prijetno zabavo, ko povabi rojakine in rojake na določeno soboto na takozvani card party. Nekateri res igrajo ta večer karte, drugi pa se pogovarjajo, obujajo spomine in si drugače krajšajo čas.

Letos bo ta zabava v soboto, 29. oktobra, ob 7.30 zvečer. Za vstopnino en dolar boste dobili tudi kavo in prigrizek. Na razpolago bo več nagrad, razna okrepčila in poživila ter seveda domače pecivo. Tega boste lahko odnesli tudi domov, ker ga bo do volj naprodaj.

Ker imamo letos jubilejno leto, saj praznuje društvo 50-letnico obstoja in dela, vse prav posebno vabimo. Svoj jubilej smo praznovali 1. maja, toda tudi ta zabava naj bo del proslave. Pridimo vse in pripeljimo s seboj čim več prijateljev in znancev, da bo naša prireditev res lep uspeh.

Vse članice ste v nedeljo, 30. okt., vabljeni k polenajsti sv. maši, pred katero bosta Mr. in Mrs. Louis Urbas prejela zlatoporočni blagoslov ter si ponovila obljubo zvestobe, ki sta si jo dala pred 50 leti. Mrs. Kristina Urbas je botrica naše društvene zastave. Pridite vse z znaki deset minut čez deset v cerkev in se vsedite v prve klopi.

Velika večina članice je članarino že poravnala, nekaj pa jih je le vedno v zaostanku. Te lepo prosimo, da članarino čim prej poravnajo, da bomo lahko ob koncu leta zaključile račune. Članarino pobiramo vsako prvo nedeljo v mesecu pred sejo in po seji, priložnost za plačilo pa bo tudi na sobotni zabavi. Prav tako je vsaka dobrodošla, ki bi hotela stopiti v naše društvo.

Vse članice in njihove družine, pa tudi vsi drugi rojaki in rojakinje ste prisočno vabljeni na našo zabavo v soboto ob sedmih zvečer pri Mariji Vnebovzeli.

Na svidenje!

Tajnica

Ljubljanski nadškof doma

Po šesttedenski odsotnosti se je v četrtek, 7. okt. t.l., zvečer vrnil domov ljubljanski nadškof dr. Jožef Pogačnik. Na letališču v Zagrebu ga je počakal in prvi pozdravil generalni vikar dr. Stanko Lenič, ki je v njegovi odsotnosti vodil nadškofijo. Z njim so bili še nekateri drugi ljubljanski duhovniki. Med njimi je bil tudi znani nemški duhovnik g. Tensundern, ki se je te dni mudil na obisku v Ljubljani. Čeprav Nemec, odlično govori slovensko. Slovenščine se je naučil zato, da bi lahko ustregel slovenskim delavcem, ki so že pred prvo svetovno vojno množično odhajali v Westfalijo.

Čeprav nekoliko izčrpan od dolge poti, je nadškof živahno pozdravil navzoče. Zanimal se je za domače novice in je pripovedoval o vtisih iz Amerike. Obljubil je, da bo za prihodno številko Družine napisal obširno poročilo o zadnjih dneh svojega obiska v Ameriki.

"D."

Prošnja za slike

Cleveland, O. — Prelat g. msgr. Al. Baznik prosi vse, ki so karkoli odn. kjerkoli v Clevelandu in njegovi okolici slikali ob priliki obiska ljubljanskega nadškofa, da mu gratis ali proti odškodnini odstopijo po 2 sliki od vsake fotografije. Dobrodošle so ene in druge, vendar posebej še barvne. Slike bi imel g. prelat rad, če mogoče, v enem tednu. Na hrbtni strani naj vsak napiše svoje ime in priimek ter natančni naslov, kakor tudi datum, kraj in kaj slika predstavlja. Napravljena bosta namreč dva albuma, od katerih bo eden izročil g. nadškofu, drugi pa bo ostal tu.

Kdor bi želel glede tega še kake druge informacije, naj pokliče župnišče pri Sv. Vidu, tel. št. HE 1-2624. Slike oddajte, prosijo, ali osebno ali pa jih pošljite na naslov: Msgr. A. B. Baznik, župnik, St. Vitus Church, 6019 Glass Ave., Cleveland, O. 44103. Hvala vsem za prijazno uslužnost!

Rev. J. Slapšak

Slovenske knjige

Cleveland, O. — Slovenska pisarna v Baragovem domu na 6304 St. Clair Ave., Cleveland, Ohio 44103, sporoča, da je prišla tretja knjiga Mauserjevega romana "Ljudje pod bičem". Tisti, ki so jo že naročili, jo dobe v teh dneh, drugi naj pohite. Pisarna ima na razpolago še nekaj izvodov prve in druge knjige, tako da se sedaj še dobi celotno Mauserjevo delo.

Pisarna ima tudi Vauhnikovo knjigo "Nevidna fronta" zopet

IZ NAŠIH VRST

Forest City, Pa. — Cenjeni urednik! Moja naročnina na naš lepi list Ameriška Domovina bo kmalu zapadla in ker imam prihranjen denar (čeprav težko), jo predčasno obnovim za celo leto.

Na list sem že dolgo naročena in mi postaja vedno bolj priljubljen in res ne bi bila rada brez njega, ker nam prinaša tako lepe povesti in dosti zanimivih novic. Še vedno pogrešam kolono pokojnega urednika g. Debeveca, v kateri je tako lepo opisoval našo prelepo, rodno Menešijo. Pa je že bila božja volja, da je moral oditi k Bogu, kjer uživa rajsko srečo, katero si je na zemlji prislužil.

Listu želim mnogo naročnikov, Vam pa obilo uspeha pri Vašem zaslužnem delu.

Bodite prav lepo pozdravljeni, večletna naročnica

Mrs. Mary Shivit

IZ SLOVENIJE

Nepismenost v Jugoslaviji narašča!

Kaj je pismenost? Če se nekdo zna podpisati, če zna samo brati ali samo pisati? Pismen je tisti, ki zna napisati in prebrati običajno besedilo.

V Jugoslaviji je dva miliona 800 tisoč nepismenih, to je 19.7 odstotka. Nepismenost je še vedno hud državni problem, ker si z branjem in pisanjem ne morejo pomagati ne le stari, ampak tudi mladi. Od 10 do 19 let je v SFRJ nepismenih 51,900 moških in 114,000 žensk. Absolutno število nepismenih se neprestano večja. V enem letu je približno 50,000 več ljudi, ki sploh ne gredo v šolo in prav toliko takih, ki po četrtem razredu osnovne šole popolnoma prekinajo stik z njo. V primeri s tem je število tistih, ki se v raznih tečajih učijo brati in pisati, neznatno. V evropskem merilu je Jugoslavija med šestimi državami z največjo nepismenostjo. Za njo so le Albanija in Portugalska, z nekoliko manjšim odstotkom pa Grčija, Malta in Španija. Švedska je imela že leta 1930 samo 0.1 odst. nepismenih.

Nepismeni so neenakomerno razdeljeni po republikah. Leta 1960 je bilo največ nepismenih v Bosni in Hercegovini, 32.5 odstotka, torej vsak tretji ni znal brati in pisati. V Črni gori nad deset tisoč otrok med sedmimi in petnajstim letom ni vpisano v šolo, skupno je 21.7 odstotka nepismenih. V Makedoniji je ta odstotek še višji, vsak četrsti prebivalec v republiki je nepisem. Srbija ima 1.3 milijona nepismenih, to je 21.9 odstotka (ožja Srbija 23 odstotkov, Kosmet 41.1 odstotka, Vojvodina 10.6 odstotka). Le v Hrvaški in Sloveniji je odstotek nepismenih manjši od jugoslovanskega povprečja. Hrvaška ima 12.1 odstotka, Slovenija pa 1.8 odstotka nepismenih.

V Sloveniji se je nepismenost močno zmanjšala šele v dvajsetem stoletju, ko se je obvezno osemenito šolanje začelo zares uvajati. Pri zadnjem popisu prebivalstva so ugotovili, da je v Sloveniji 23,157 nepismenih, 10,190 moških in 12,967 žensk. Skoro polovica vseh nepismenih v Sloveniji je starejša od 65 let. Skoraj dva tisoč nepismenih živi v koprski občini, manj v Piranu, Izoli, Mozirju, Dravogradu. Najmanjša nepismenost je v ljubljanski občini Center, kjer znaša 0.3 odstotka.

Nepismenost v Sloveniji torej ne predstavlja težav. Ali pa je samo znanje abecede dovolj? Za naše razmere je vedno bolj pomembno število Slovencev, ki niso končali osnovne šole.

Za velik odstotek nepismenih v Jugoslaviji je kriva nedoslednost in neizpolnjevanje zadanega nalog in obveznosti, saj je bila to skrb vseh, a morda prav zato nikogar.

L.G.

KANADSKA DOMOVINA

Iz slovenskega Toronta

Bilanca nadškofovega obiska

Prve dni tega meseca se je poslovl od severnoameriške celine ljubljanski nadškof dr. Jožef Pogačnik v spremstvu župnika g. Božidarja Slapšaka. Nadškofovo pot po Ameriki in Kanadi smo najnuj primerjali potem pokojnega škofa dr. G. Rožmana, ki je pred leti obiskoval slovenske naselbine. Nadškof Pogačnik je prišel iz domovine, ki ji vlada komunističen režim. Škof Rožman je živel med nami, bil je eden izmed nas. Nadškof Pogačnik nas je obiskal in je kot visok gost doživel veličastne sprejeme. Škof Rožman je misijonaril med nami.

Ljubljanski nadškof je priletel iz domovine v prvi vrsti, kakor je sam dejal, da bi stopil na pota svetniškega škofa Barage ali se vsaj popeljal v kraje njegovega delovanja. Če bo ta obisk pospešil postopek do beatifikacije škofa Barage, je bilo njegovo potovanje že s tem kronano z velikim uspehom.

Dalje je nadškof obiskoval slovenskim duhovnikom na tem kontinentu. Mnogi so prišli sem iz ljubljanske škofije. Vsa potočila o srečanju z duhovniki vedo povedati, da je bilo to srečanje kot srečanje očeta s sinovi, ki se že dolgo niso videli, in ker so se sinovi osamosvojili, sta jih čas in razdalja napravila za kritične presojevalce. Temeljito so se pogovorili, si iskreno odkrili vse, kar je koga težilo in so se zopet našli: škof in duhovniki. Dvostranska korist, o kateri mi laiki težko govorimo in pišemo.

Ob nadškofovem obisku v Torontu sem na tem mestu zapisal, da je prišel med Slovence v ZD in Kanadi, da spozna njih misli in vidi njih pota. "Prosveta", glasilo titovskih slovenskih Amerikancev, je 28. septembra v rubriki "Domače vesti" zapisala med drugim, "da je šel nadškof v Ameriko s popolnim privoljenjem Titove vlade v veri, da svojega položaja ne bo zlorabljal ali igral v roko antikomunističnim beguncem, marveč jih rajši pomirjeval..." Da, nadškof ni prišel, da bi zboroval s političnim vodstvom in se posvetoval z društvenimi vodniki emigracije. Stopil je med ljudstvo, v njihove cerkve in je tam prisluhnil utripu njihove vere in utripu slovenske zavesti; spoznal je lahko, kako mnogo je ostalo vernih in zavednih Slovencev, zlasti med tistimi, ki so bili pred leti najbolj oklevetani in katerih pot v tuji in svobodni svet pred 21 leti je bila najtežja in najbajredkejša. Nadškof pa jih je utrjeval v veri in vzpodbujal v narodni zavesti. Njegovih sprejemov so se udeleževale množice, a ne starega rodu in ne ekonomskih naseljencev, temveč po večini beguncev iz leta 1945. Ti so se srečali z njim, pa ne zato, da bi jih on "pomirjeval", ampak zato, da jim je prinesel pozdrav trpeče, molčeče in upajoče domovine, in da so mu oni pokazali, kaj so ustvarili v svobodni, kaj premorejo in kakšni so ostali skozi 21 let. V njih lastnih cerkvah je lahko videl slovenski cerkveni knez voljo po vztrajanju v veri in po vztrajanju v svobodnem mišljenju, presojanju in delovanju. Svobodnjake in kristjane je srečal in našel;

kristjane, ki odpuščajo, svobodnjake, ki svojega prepričanja, zaradi katerega so odklonili komunizem, ne prodajajo. Že 21 let loči te ljudi od krajev njihovega rojstva. V marsičem so se spremenili. Tudi domovina ni več ista. Nadškof obisk jo je zopet približal sinovom in hčeram slovenskega rodu. Približal jim je misli in čustva, trpljenje in upe tiste prave domovine, ki v molku čaka, kdaj bo zopet zasijalo svobodno sonce na slovenskem nebu, da bo lahko prosto občevala s svojimi otroci po širnem svetu.

Nadškof je povedal, da doma težnja po duhovnih dobrinah raste. Skoraj povsod, kjer je govoril pri sprejemih, je poudarjal, kako zelo mu je pri srcu vzgoja duhovniških poklicev. In domovina jih ima tako mnogo, zato ni čudno, če je nadškof pokazal, kako zelo ga skrbi ljubljansko semenišče, ker je že zdavnaj postalo premajhno. Toda izrazil je upanje, da bo za te potrebe poskrbela domovina. Od emigracije pa da zavis, če bo Slovenicum stal ali ne. Mnogi so od nadškofovega obiska pričakovali razjasnjenja glede tega duhovniškega zavoda. Pa piše neki duhovnik: "Rekel bi, da smo po nadškofovem obisku še manj navdušeni za ta zavod kot prej. Glede vseh pomislekov smo se z nadškofovo odprto pogovorili. Rekli smo, da je treba nabirko drugače organizirati, če hočemo zamisel izvesti."

In končno, ljubljanski nadškof je na ameriškem kontinentu pozdravil in se srečal z mnogimi škofi in nadškofi. Poznanstva z vatikanskega koncila so se obnovila in utrdila. Težki problemi Cerkve v Sloveniji so tako postali znani v deželah velike svobode. Bog blagoslovi sadove nadškofovega obiska!

PM

Društvene vesti

Društvo Slovencev "Baraga" prireja sestanek za vso slovensko javnost v Torontu. Sestanek bo v nedeljo, 30. oktobra letos, ob 4h popoldne v Slovenskem domu na 864 Pape Ave. Predaval bo g. dr. F. Blatnik SDB o II. vatikanskem koncilu. Predavanje bodo spremljale skioptične slike. Predavanje bo lepo in zanimivo ter poučno in je prav, da se ga udeležijo vse, staro in mlado. Odbor društva se priporoča za obilno udeležbo.

Odbor "Društva Slovenski dom" pripravlja svoj prvi banket v tej sezoni, ki bo v soboto, 5. novembra, zvečer v prostorih doma. Naj bi nobeden ne odredel, komur bodo odborniki ponudili vstopnice. Na veselo snidenje!

Poročevalec popravlja poročilo

Dobil sem pritožbo, celo protest, da sem premalo točno poročal o vsebini govora, ki ga je imel v dvorani Marije Pomagaj nadškof dr. J. Pogačnik v nedeljo, 25. septembra. Tisti sporni del poročila naj bi se pravilno glasil takole: "Spregovoril je tudi nadškof. V govoru je razlagal svojo pot po severnoameriškem kontinentu. Omenil je tudi duhovniški zavod v Rimu in je dejal, da od emigrantov zavis, če bo Slovenicum stal ali ne." Vstaviti je tudi treba misel, ki jo je izrazil, da bodo doma sami poskrbeli za semenišči v Ljubljani in Vipavi. Naj prizadeji oprostijo.

Por.

Nekaj statistike, ko številke govore

Izšla je statistika kreditunij-

skega, mi bi rekli zadružnega, gibanja za pokrajino Ontarijo. V letu 1965 je to gibanje pokazalo zdrav in lep napredek v vsakem oziru:

Dobroimetje je narastlo na \$509,181,234.. Narastek v l. 1965 je bil 74 milijonov dolarjev, 20 milijonov več kot v letu 1964.

Člani so imeli vložnega v delnicah in na osebnih čekovnih računih 61 milijonov več kot prejšnje leto. Celotne vloge so znašale \$431,233,660. Tudi porast posojil je bil znaten. Za 49 milijonov so si več sposodili. Člani so v tem letu dolgovali \$427,484,031 osebnih posojil in posojil na nepremičnine. Garancijski fond so tudi porastli za 3 milijone. Koncem leta so znašali nekaj čez 21 milijonov dolarjev. Rezerve so se povečale za 4 milijone.

Članstvo v teh Zadružnih zvezah se je tudi pomnožilo. V letu 1965 je pristopilo 100,000 novih članov. Tako velik porastek še ni bil zaznamovan nikdar v zgodovini ontarijskih Credit Unions.

V gornjih številkah so vključene tudi številke porastka Hranilnice in Posojilnice slovenskih župnij. Njenega dobroimetja je bilo približno 1 milijon dolarjev. Celotne vloge naših članov so znašale približno \$900,000. Porastek na dobroimetju in vlogah je bil v letu 1965 za dobrih \$100,000. Razlika v posojilih ni bila velika. Izposojenega denarja je bilo nekoliko toliko kot odplačanih dolgov. Garancijski fond in rezerve so se povečale za kakih 8,000. Novih članov je bilo okrog 200.

Ker je s 30. septembrom naša Hranilnica in Posojilnica zaključila svoje finančno leto, bomo v bližnji bodočnosti na tem mestu še kaj več pisali o njenem delovanju v tem preteklem letu. Videli bomo zlasti vpliv celotnega gospodarskega stanja v deželi za denarno valovanje v našem denarnem zavodu.

Iz pisarne
Hranilnice in Posojilnice
slovenskih župnij

Plesna zabava v Hamiltonu

HAMILTON, Ont. — Letni vroči meseci so za nami, prišla je jesen in čas, da podamo letno poročilo o delavnosti Slovencev iz Hamiltona, Kitchenerja in okolice. Društvo "Slovenski park" je na svojem zemljišču bilo gostitelj mnogim, po raznih krajih raztrešenim Slovincem, dalo jim je priliko, da so se spoznali in povezali med seboj.

Skoraj vsako nedeljo smo lahko opazili nove obraze, ko so se pomerili z nami pri balinanju in odbojki. Veselo smo bili preseščeni, ko smo na pikniku v avgustu mesecu videli, koliko je našega naraščaja. Mladinski dan, čigar namen je bil dati otrokom priliko, da se pokažejo, kako so urni in spretni, je zelo dobro uspelo. Ko so se pa pomerili očetje in sinovi pri plezanju na mlaj, pa zmagovalcev ne smemo objaviti, kajti očetje trdijo, da smo mlaj povosčili, pa mislim, da so leta... Leto bomo zaključili s plesno zabavo, ki se bo vršila v Hamiltonu 29. oktobra ob 8. uri zvečer v Slovenskem domu ob Dvajseti cesti.

Vabimo vse rojake od blizu in daleč, da pridejo med nas, se z nami skupno razveselijo in se pozabavajo ob spremljavi plesne godbe in dobre domače postrežbe.

Cisti dobicek je namenjen za gradnjo kopališča v Slovenskem parku.

Odbor

Ob lepem vremenu

CHICAGO, Ill. — Tri četrtnine vseh avtomobilskih nesreč na velecestah se zgodi ob lepem, suhem vremenu.

L. Ambrožič st.:

OBLJUBA DELA DOLG

XII.

Strašno mi je stisnilo srce. Toliko upanja, dela in skrbi, pa nič uspeha. Zajokal sem in se spravil pod skedenj v seno. Zaspal nisem nič celo noč, toliko me je to prevzelo. Zjutraj sem šel pogledat, zakaj se ni posrečilo. Mislim sem, da nisem pritisnil na pravo mesto — na luknjo; pa ni bilo tako. Pač pa je ptica med tem časom, ko sem jaz pripravljaj drog in tičnico, kamor bi ptico dal, eno od zamašenih lukenj preključevala tako, da je imela dva izhoda in skozi tisto tudi odletela, kakor sem po vsej počasni pameti preračunal. Nisem pa nato odnehal. Nad obe odprtini sem napravil zaporo tako, da sem jo obesil na iz debelega lubja pripravnega kosa in nanj pripel vrvice, za kateri bi bilo treba potegniti in obe luknji bi bili zaprti. Bilo je zopet dosti dela, dosti skrbi in zopet prečuta noč.

Zvečer zopet isti proces in malo daljše čakanje, da bi ja ptica čim trdnje zaspala. Ko se mi je zdelo dovolj čakanja, sem šel zopet potih, kar se je dalo, pod jabolano. A predno sem se ji približal, je ptica že sfrfotala v temno noč. Ker je opazila tisto napravo, je bila še bolj čuječa kot prej in me je čutila že od daleč. Ko sem drugi dan šel gledat, če bi se splačalo še kaj narediti, sem videl, da je bilo tisto lubje vse razključvano in obe vrvice na tleh. Ptica je torej že prej, predno je šla počivat, tisto pokvarila in vrvice odstranila, s tem pa meni onemogočila, da bi jo ujel in se mi lahko smejala v obraz. Opustil sem potem misel na ujetje ptice. Hodila je pa še dolgo tja prenočevati in pozneje celo dve; sta pa izključvali in izčistili vse luknje, ki sem jih zamašil. Bila je to žolna-detel, ki smo jo včasih čuli klofati-ključvati po kakem trhljem drevesu tako naglo, kot bi rožljala strojnica. Lepa ptica je bila to.

Ker smo ravno pri pticah, naj še o sovi nekaj povem. Pri nas na skednju, kjer smo mlatali žito, je bil napravljen oder in na ta oder smo zmetali otepe, kadar smo omlatili. Da ni bila pod streho na slami popolna tema, je bilo v vrhu stene narejeno malo okno v obliki srca. Skozi to okno so vedno prihajale in na slami prenočevale sove. Spomladi so na slami tudi gnezdile. Navadno so imele dva ali pa tri jajca. Par let sem jim jajca zamenjal. Prosil sem mamo, naj mi da kurja jajca, pa sem vzel sovine proč in položil kokošje na gnezdo. Čez tri tedne so bili zvaljeni piščanci, katere sem seveda odnesel v sobo in jih tam krmil. Prvo leto so bile same putke. Drugo so se pa zvalili ena piška in dva petelinčka. Jaz sem tudi drugo leto piščance vzel in jih krmil v malem zaboju v sobi. Da jih ni zeblo, sem jim dal narobe obrnjeno zajčjo kožo, seveda prej posušeno, pa so se stiskali vanjo kot pod koklo. Ko so dobili perje, sem jih pustil na prosto. Kmalu smo opazili, da sta oba petelinčka zelo bojevit. Zaganjala sta se v kokoši in zlasti v starega petelina, pa tudi v ljudi. Večkrat so otroci jokali in vpili na ves glas, tako domači kakor tudi sosedovi, če so prišli mimo naše hiše. Sosedovi so rajši naredili velik ovinek, da so se jima umaknili. Meni je to silno ugajalo in sem se dostikrat smejal in užival, ko so se jih drugi otapali. Sam sem jima znal dvorjati tako, da me nista napadala. Nekoč sta pa napadla mojega najmlajšega brata in se mu je eden obesil za šobo s kljunom in ga ni izpustil toliko časa, da se je šoba pretrgala in sedaj šele je petelin odskočil. To pa niso bili

več špasi. Fant je imel gornjo ustnico preklano tik pod nosom in je zelo krvavel. Ker so se še tudi sosedje pritoževali, da se vedno zaganjata vanje, ko hodi- jo mimo, je mama sklenila, da ju bo prodala. In tako se je tudi zgodilo. Bratu se dolgo ni hotelo zaceliti pod nosom in mu končno pustilo obronek za vse življenje, ki se mu še danes pozna. S tem sem skusil, da je resnica, kar ljudje pripovedujejo, da, če sova zleže petelinčke, so zelo bojeviti.

Zdaj pa še o srakah nekaj! V svojih otroških letih sem vedno zelo rad stikal za gnezdi ptičev, kakor tudi drugih živali, zlasti za verericami. Sraka ima gnezdo najrajši na gabru ali bukvu. Naredi ga iz vejic in blata. Med blato zmeša tudi malo mahu ali kaj slinčnega. S to zmesjo ga tudi pokrije in pusti dve izletišči — dve luknji. Tako lahko prihaja v gnezdo iz dveh strani. Opazoval sem in večkrat splezal na bukev, na kateri je gnezdila sraka, ter pogledal, kako so že veliki mladiči, da bi mi ne ušli prekmalu.

Hotel sem namreč enega obdržati, da ga bom imel doma. Da bi ne bil prepozno, sem enega najlepšega privezal za tenko nožico in vrstico potegnili skozi gnezdo in jo spodaj pritrdil, da ni mogla zleteti z drugimi vred. Stara dva sta jo krmila in ji prinašala obilno hrano. Tudi jaz sem ji nosil in ko mi je že popolnoma rada sprejemala hrano iz roke, sem ji vrstico snel, jo odnesel domov in jo doma privezal za isto nožico, ker je bila že vajena, pač pa na dolgo vrstico, da je lahko tudi frčala par metrov naokrog. Ko se me je popolnoma privadila, sem jo odvezal in spustil v prosto. Nič daleč ni odrčala, vedno je bila v bližini mene. Spat pa je hodila na tisto mesto, kamor sem jo prvo noč položil. Kamorkoli sem šel, je šla, oziroma frčala za menoj. Včasih mi je sedela na rami, včasih pa, če je bilo drevje, po njem odletavala za menoj. Ko smo okopavali krompir, je odletavala za menoj od fizičlove prekle do prekle in mi tako ves čas delala družčino. Kadar sem šel v šolo, so jo pa morali vselej zapreti za kake četrte ure, da me ni več videla in priletela za menoj. Neverjetno se žival privadi človeka in tudi jaz sem se je tako privadil, da sem bil resnično žalosten in sem jokalko, ko je prišla nesreča, da je poginila. Nekoč je bila sama v družinski sobi-hiši, ko je prišel sosedov fant, par let mlajši od mene. Bil je to Vrbanočev Francelj. Mislim, da še živi. Igral se je z njo. Prijemal jo je in metal proti stropu, ona je pa sedela na tla. On je skakal za njo in enkrat po nesreči stopil trdo na njo tako, da je bila takoj mrtva. Ravno je hotel pobegniti, ko sem stopil v hišo in z grozo opazil, da je moja prijateljica sraka poginila. Joj, kako sem žaloval za njo. Seveda sem jih sosedovemu nekaj naložil in mi je moral natančno povedati, kako se je nesreča zgodila.

(Dalje sledi)

Kanoi in Peiping ne kažeja popuščanja

TOKIO, Jap. — Včeraj sta Severni Vietnam in rdeča Kitajska znova poudarila svojo odločnost v boju proti "ameriški napadalnosti" v Vietnamu. Ponovila sta pogoje za razgovore, kot sta jih v preteklem letu znova navedla. Glavna med njimi sta umik ameriških oboroženih sil iz Vietnamu in vključitev predstavnikov Južn ovietske Osvobodilne fronte v vsake razgovore za politično reševanje spora.

Oba sta označila zavezniški posvet v Manili za "vojni pošvet", četudi je predsed. John-

son ponovno izjavil, da ne pojde v Manili za nič takega in je načelnik konference v Manili, predsednik Filipinov Marcos, ob njeni otvoritvi izjavil, da je cilj konference mir, ne vojna.

Peiping uporablja priložnost za nov napad na Sovjetsko zvezo, ko trdi, da je prišlo do predloga za končanje letalskih napadov na Severni Vietnam šele po razgovoru Angleža Browna z Rusom Gromikom. S skupnim nastopom naj bi Združene države

Član Vrhovnega zveznega sodišča W. O. Douglas pojde v pokoj?

WASHINGTON, D.C. — Poroka člana Vrhovnega zveznega sodišča 68 let starega Williama O. Douglasa z mlado visokošolko je letošnje poletje povzročila mnogo zgledovanja. Ko je prišlo v javnost, da je Douglas prejemal še posebno nagrado za svoje delo kot privatnik, je Kongres nakazal, da utegne začeti preiskavo o tem.

Ker je Douglas član Vrhovnega sodišča že 27 let in ima pravico do polne pokojnine \$39,500 na leto, ga nekateri prijatelji silijo, naj gre v pokoj in se tako izogne sitnostim.

CLEVELAND, O.

Moški dobijo delo

HELP WANTED — MALE

FACTORY
Metal Stamping plant located near Route 21 and Broadway will train men to use precision instruments and read blueprints while working with tools and dies.

QUALITY STAMPING PRODUCTS
5322 Bragg Road
441-2700 (205)

MIZARJI FORMICA DELAVCI
Stalno delo za dobre delavce. Plača od ure. Ne klicati. Oglasite se osebno in vprašajte za Mr. Matt.

ADMIRAL STORE FIXTURES
5680 Euclid Ave. (207)

MACHINISTS

THE CLEVELAND PNEUMATIC Tool Co.

3784 E. 78 St. 341-1700

A Subsidiary of
PNEUMO-DYNAMICS Corp.

MACHINISTS TO WORK ON AERO SPACE MISSILE and Aircraft Components
KELLER - HYDROTEL
Contouring and profiling Machines

HORIZONTAL BORING MILLS

TURRET LATHES

GAP TURRET LATHES

ENGINE LATHES

MILLING MACHINES

RADIAL DRILLS

NUMERICAL CONTROLLED MACHINES

DOBRA PLAČA OD URE IN DRUGE UGODNOSTI

Predstavite se osebno od 8.15 dop. do 5. pop. ali kličite 341-1700

za čas sestanka
An Equal Opportunity Employer (207)

HELP WANTED MALE
An excellent opportunity for an aggressive man with ability to read blue prints in the office of a progressive metal stamping shop located near Route 21 and Broadway.

QUALITY STAMPING PRODUCTS
5322 Bragg Road
441-2700 (205)

CLEVELAND, O.

Zenske dobijo delo

HELP WANTED—FEMALE

GENERAL OFFICE
Opportunity for girl who has graduated in upper third of her class to assume responsible position in office of a metal stamping shop located near Broadway and Route 21.

QUALITY STAMPING PRODUCTS
5322 Bragg Road
441-2700 (205)

MALI OGLASI

Grovewood okolica
Družinska hiša, 4 spalnice, 1 spodaj, se mora prodati zaradi selitve. \$12,800. Kličite 752-3400. (x)

Hiša naprodaj
Dvodružinska hiša v bližini cerkve sv. Vida po ugodni ceni. Veliki prenovljeni kuhinji v obeh stanovanjih, 3 spalnice zgoraj, 2 spodaj, kopalnica, polna klet, garaža. Kličite 881-0624. —(205)

Soba se odda
Opremljena soba s souporabo kuhinje se odda poštenemu starejšemu moškemu ali ženski na 1153 E. 61 St. Kličite EN 1-1933. —(205)

ZULICH INSURANCE AGENCY
18115 Neff Rd. - IV 1-4221
Cleveland 19, Ohio

V najem
Oddamo 5 velikih sob in kopalnico na E. 51 St., zgoraj. \$50 mesečna najemnina. Kličite 851-1085.

V najem
Oddam opremljeno spalno sobo zaposlenemu moškemu. Si lahko tudi kuha. Kličite HE 1-6671. (208)

Hiše naprodaj
Nove ranch hiše, 3 spalnice, priključene dvojne garaže, polna klet. Lot 100 x 200, zelo lepa okolica. \$29,900.

Pri Chardon Road
V Euclidu, blizu Our Lady of Lourdes Shrine, pridemo skozi z novo cesto, zidane ranch hiše od \$25,900 in več. Za več pojasnila kličite

UPSON REALTY
RE 1-1070 499 E. 260 St. (209)

V najem
4-sobno stanovanje se odda zgoraj odraslim, blizu Holmes Ave., v Collinwoodu na 15910 Midland Ave. Kličite 761-7583. —(207)

Gramofonske plošče
SLOVENSKE IN DRUGE
uvožene iz starega kraja.
Največja izbira na tem kontinentu!
Zahtevajte brezplačne kataloge v svojem jeziku!
COMET RECORDS
555 St. Clair Ave. W.
Toronto, Ont. Canada

Mara Husova:

Živa plamenica

"Miro me ljubi in ne razume umetnosti tako kakor jaz. Kaj za to? Da je le dober. Sicer pa njegov ostri duh odtehta marsikaj. Zelo učen je", si je prigo-varjala in klicala v spomin vse njune visoke misli in razprave.

"Ko bova skupaj, ga naučim na red in dom. Upam, da mu ne bo pretežno opustiti svoja ponos-čevanja. Pravi, da jih je deloma že. Bomo videli, se je čas."

Take in podobne so bile njene misli tisto jesen, ko se je pri-pravljala za izpit.

"Ti si nas popolnoma zanema-rila", je očitala Pavla Zali, ko jo je po dolgem času obiščala.

"Izpit imam pred vrati", se je izgovarjala.

"In ženina za vrati", je dodala Pavla. Zala se ni umažnila.

"Da, na pomlad se misli va-zeti."

"Pa mi nisi nič pravila o tem? Vedela sem že od začetka, da je ljubezen med vama. Midva pa se vzameva ta mesec. Pridita kaj k nam!" je povabila Pavla prija-teljico.

"Bova prišla. Pa vso srečo. Pavla!"

"Prosim sva za premeščenje. Upam, da nam ne bodo odbili prošnje. Potem pa jo mahneva nazaj v Slovenijo", je čebljala vsa srečna Pavla.

"Blagor tebi!" je vzdihnila Zala nehotе.

"Zakaj? Ali ti nisi srečna?"

"O, saj sem!"

"Kaj te moti?"

"Je nekaj, kar sama sebi ne morem pojasniti."

"Pusti to, Zala! Bo samo po sebi minilo. Boš videla. Samo nikar preveč ne zahtevaj od življenja! Kar ti nudi, vzemi."

"To sem tudi storila, ko sem privolila v ta zakon."

"Kdaj greš k izpitu?"

"Še ta teden."

"Ali mi boš kupila spotoma nekaj malenkosti? Potrebne so mi."

"Kar naštevaj, ljuba Pavla!"

Zala je vzela svinčnik in začela zapisovati Pavline malenkosti, ki jih nikakor ni hotelo biti ko-nec. Vse to so bile drobne stvar-ce, prepotrebne za vsako gos-

podinjstvo. Seveda. Pavli je o-braz kar žarel, ko jih je našte-ovala.

"Se to in še to." Na koncu je prišla še pisana kravata za gos-poda Trčka.

"In pikal!" se je uprla Zala.

"Res sem te preveč obreme-nila", je Pavla povesila glavo.

"O, ne; ali denarja za tak se-menj nimaš dovolj! Dovolj, da te spomnim na skromnost, neve-stica."

"Prav imaš! Poračunajva, ko-liko to znese."

Računali sta in skupni znesek je daleč presegel Pavlino kupno moč.

"Zala, briši!"

Zala je črtala. "Tako, zdaj se ujema."

"Ali greš popoldne v urad?"

"Da, zdajle se odpravim."

"Spremila te bom kos poti."

Prijateljica sta odšli v veselem pomenku. Med potjo je Pavla pripovedovala Zali o opremi svoje kuhinje s takim navduše-njem, ko da je od njene kuhinje odvisno rešenje sveta. Zala jo je občudovala ter se veselila njene sreče.

10.

V pisarnah davčnega urada je bila tisto popoldne za čudo muč-no. Že ob začetku dela je poštar prinesel brzojavko za vodjo ra-čunskega oddelka. Nihče ni ve-del, kaj je v njej; vendar je le-žala težka slutnja nad vsemi.

Gospodična za pisalnim stro-jem, ki je bila vedno pridna in marljiva, je danes nemirno ša-rila po uradnih spisih in pre-

CHICAGO, ILL.

MALE HELP

PRESSMAN

to run offset business forms press. Full or part time. Call Art Tuschert.

483-1732

(209)

FACTORY WORKERS

Skilled wood workers on musical instruments with supervisor exp. Steady work. Good pay, Ins. and Paid vacation. Call John 276-0873.

MULTILITH OPERATOR

Exp. variety of work; good starting sal. with some overtime. 1250 & 1250 W. Letter Service. Loop. RA 6-7482

(207)

DISHWASHERS

for priv. No. side men's club. Over 21 yrs. of age. 5 days. 6 nights. Exc. Sal. Pleas. working cond. 2 meals furn. free. Vacations pd. Uniform WE 5-6200.

(206)

MAIL — SHIPPING CLERK

Exper. Must type 40 plus. Multi-lith exper. helpful. Will train on equip. Benefits. ST 2-2164

JANITOR

Full time days or nights or part time nights. New modern office bldg. Skokie. 673-1171 OR 5-0743.

(208)

Need physically capable men for gen'l factory work, in S.W. Side plant. Steady work. \$2.51 per hr. starting rate. Fringe Benf. Call Mr. Gilewski LA 3-6332

(207)

PAPER CUTTER—Expd. Cutter for fast growing box Partician House. On 1st & 2nd shifts. Full time or Part Time. Hosp. & Profit sharing. Apply: MOSER BOX PARTICIAN CO., 1874 S. 54th Ave., Cicero, Ill. NA 2-7471.

(207)

ORDER FILLER & GENERAL WAREHOUSE WORK

For wholesale paper house, Exp. pref. Service completed. Hospital & life insurance.

GRAHAM PAPER CO. 405 W. Lake St. AN 3-0755

sledkoma vzdihovala. Gospa Ju-lija se je razburjeno sprehajala od blagajne do Zaline mize.

Pripravnik Miholič je buljil v praznoto pred seboj ter se čudil nemirnosti, ki je zajela vse žen-ske. "Saj pravim, ženska je žen-ska; ni za nobeno javno delo. Da-nes so videle poštarja z brzojav-ko, a njihove vetrovne misli že splétajo strahovi in nesreče", je godrnjal v svojo delovno knjigo. Kljub temu je prisluhnil, ko se je v pisarni pojavil starešina, gospod Molek.

"Slišite, gospoda! Našemu to-varišu, gospodu dr. Beliču, je umrla mati. Oprostil sem ga dela za nekaj dni. Domov pa ne poj-de. Predaleč je in mater bi mu tako že prej pokopali. Reči sem vam hotel, da bi bilo prav in to-variško, ko bi mu tudi vaš odsek izrazil sožalje."

Gospod Molek še ni končal po-ročila, ko je gospodična izza pi-salnega stroja glasno hlipajoč zletela skozi vrata.

Starešina je začuden vprašal gospo Julijo:

"Kaj neki je?" Julija je sko-mizgnila z rameni, vrgla plašč čez pleča in odšla v računski oddelek. Za njo sta jo ubrala mirnodušni pripravnik in gos-pod Molek.

Zala je ostala sama kakor pri-kovana za svojo mizo. Pred njo se je pojavila Beličeva podoba tako živo, da bi se je lahko do-taknila z roko. Mračen in razo-ran obraz vojaka in človeka mu-čenika z raztrgano dušo in ubi-tim srcem. Spomnila se je, kako je zadržal njegov glas, ko je pravil o materi, edini živi vezi in edini ljubezni, ki ga je še prikle-pala na življenje. "Če bi še nje ne bilo, bi moje življenje po vsem, kar sem preživel, ne ime-

lo več smisla."

"Po vsem, kar sem preživel." Kaj je neki strašnega preživel ta človek, da ne more preboleti ran? Nobenemu ni zaupal. Ju-lija bi povedala, če bi kaj vedela o njem. Tako je ugibala Zala, ko je bila sama v pisarni. Globoko jo je zadela Beličeva nesreča.

Zdaj pa so vsi zleteli k njemu ko jastrebi na plen. Da mu iz-razijo sožalje — s topimi dušami in pajacevskimi obrazi. Julija je edina med njimi, ki kaj čuti, se je hudovala Zala.

Medtem se je vrnila gospa Julija.

"Zalka, jaz moram domov. Možu moram povedati, kaj se je zgodilo. On ga bo poprosil, da se za nekaj časa preseli k nam. Strašno ga je zadelo. Prav je, da niste šli k njemu. Zapri se je, nikogar noče sprejeti."

"Hitite! Vaše delo bom jaz opravila!" je priganjala Zala.

Pripravnik se je vrnil: "Stara žena je bila; morala je umreti; po kaj toliko trušča?" je godr-njal Miholič.

"Molčite, vi, puhlo bitje!" je planila nadenj razdražena Zala. Miholič je stisnil ramena ter se prihulil za svojo mizo.

"Ali bo bitka? Kaj?" je slišala Zala za seboj glas gospoda Mol-ka.

"Pomislite, gospod, ta nič, ta..."

"Je že prav; recite: ta mladi fant!" jo je miril sivalasi vodja.

"Je rekel, da je popolnoma prav, da je stara žena umrla", je pihala vsa besna Zala.

"Saj nisem nič hudega rekel!" se je opravičeval pripravnik.

"Nič, nič! Če že nič ne obču-tite in ne razumete, ne trosite očitno svojega srčnega uboštva!"

"Vidite, gospod starešina, gos-

podična me vedno žali!" je s spreminjenim glasom potožil pripravnik. "Hm, hm", je pras-kal svojo brado vodja in se med zobmi smehljaj.

"Umirite se, gospodična! Gos-pod ni kriv, če drugače čuti kot vi in jaz."

"Nič ne čuti!" je prasnila Zala.

"Tudi zato ni sam nič kriv", je hladno zavrnil vodja. Zala se je zazrla v oči starega moža in razumela njegovo misel.

"Da, prav imate!" se je hitro umirila in sram jo je bilo.

"Tudi mi stari imamo včasih kaj prav", je zadovoljno bobnal po mizi sivolasi uradnik. "Vi

greste v četrtek k izpitu; ste se kaj dobro pripravili?" je vprašal Molek svojo uradnico, da nape-lje njene misli v drugo smer.

"Mislim, da bo šlo!" je odgo-vorila presenečena Zala. Od kod taka ljubeznivost starega gospo-da?

(Dalje sledi)

NAROČITE SI

DNEVNIK

AMERIŠKO DOMOVINO

NAJVEČJI

SLOVENSKI

DNEVNIK

NAROČAJTE

TISKOVINE PRI

AMERIŠKI DOMOVINI

K S K J

AMERIŠKA SLOVENSKA KATOLIŠKA JEDNOTA

(K. S. K. J.)

nudi ljubeznivo bratsko pomoč svojim članom in članicam, vdovam in sirotam v slučaju bolezni, nesreče ali smrti.

AMERIŠKA SLOVENSKA KATOLIŠKA JEDNOTA sprejema moške in ženske od 16. do 60. leta; otroke pa takoj po rojstvu.

- izdaja najmodernejše vrste zavarovalnin za odrasle in za mladino:
- od \$500.00 do \$15,000.00 posmrtnine
- za onemoglost, poškodbe in operacije do vsote \$600.00
- za odrasle člane bolniško podporo po \$1.00 ali \$2.00 na dan;
- članom posodi denar po 5% obresti za nakup doma.

K.S.K.J. je najstarejša slovenska podporna organizacija v Ameriki.

Premoženje ----- \$16,300,000.00

Članov - 45,000 ----- Certifikatov - 47,500

Veljavna zavarovalnina --- \$39,700,000.00

Solventnost - 118.99%

Za seznam in pojasnila o tajniku ali tajnici v vaši okolici izpolnite izresek in pošljite na glavni urad K.S.K.J.

AMERICAN SLOVENIAN CATHOLIC UNION (K.S.K.J.)

351-353 No. Chicago St.
Joliet, Illinois 60431

Radi bi več pojasnila o K.S.K.J. ter ime in naslov tajnika(ice) v naši okolici.

IME

NASLOV

MESTO

DRŽAVA CODE

ČE SE SELITE

izpolnite ta odrezek in ga nam takoj pošljite. Ni potrebno, da nam pišete pismo. Naslove menjamo dvakrat tedensko. Navedba starega naslova je nujna.

AMERIŠKA DOMOVINA

6117 St. Clair Ave.

Cleveland 3, Ohio

Moj stari naslov:

Moj novi naslov:

MOJE IME:

PROSIMO, PIŠITE RAZLOČNO

NAPETOST V BOJU — Ameriška vojaka v napetosti, ko eden od njiju kliče za pomoč, ko je predhodnica zadela na sovražnika v bližini kambodžanske meje v Viet-namu.